

» beneficiis & rebus Ecclesiarum secundum prio-
 » rem Capitularem Domini Regis & omnis homo
 » ex suâ proprietate Legitimam Decimam ad Ec-
 » clesiam conferat. Experimento enim didicimus in
 » Anno, quo illa valida fames irrepsit, ebullire
 » vacuas annonas â Dæmonibus devoratas, & vo-
 » ces exprobrationis auditas. „ Verùm iteratas li-
 » cet pro Decimis his primò nuncupatis sanctiones
 » impetrarent Ecclesiastici, ad posteriorem genera-
 » lem Decimam tamen non tam facilè pervenire po-
 » terant, ceu in decursu pluribus apparebit.

III.

**NUNQUAM IN GERMANIA
 OMNES DECIMÆ JURIS ECCLESIASTICI
 SUNT EFFECTÆ.**

Neminem, qui vel obiter in historiâ versatus est,
 fugere potest, fuisse tempora, quæis omni
 studio eò laboratum fuerit, ut Decimæ sive origi-
 netenùs Laicales, sive ex post justo titulo sæcula-
 ribus concessæ in meras Decimas Ecclesiasticas
 transformarentur. Sic notum est, BURCARDUM
 Episcopum Halberstadiensem omnes Abbatiarum
 Decimas sibi deberi contendisse, quia Monachi ori-

ginetenùs fuerant Laici. Sic Sæculo XI. Decimæ acriter per Episcopos exigebantur, adeo, ut e. g. Ipse Rex, quo Decimas terris Regalibus constitutas, & Capellis ac Ecclesiis suis appropriatas conservaret, apud GUDEN. Tom. I. p. 374. *pro redimendis ab Episcopali inquisitione Regalis terræ Decimis* 120. Mansos dare debuerit. Sic dum An. 1060. PETRUS DAMIANI in Italiâ acerrimum Decimarum vindicem se se exhibebat, mox in Germaniâ An. 1062. ORTONEM ORLAMUNDANUM, Decimas ut promitteret, fuisse adactum testatur LAMBERTUS SCHAFFNAB. ad hunc annum. Sic Thuringis eandem præstationem injungere spondebat Anno 1069. HENRICUS IV. quam illi etiam mediante transactione in se recipere Anno 1073. Spondere debebant; Cùmque turbæ in Saxoniâ exortæ ansam recalcitrandi mox suppeditarent, idem negotium in Synodo Erfurdienfi An. 1074. urgebatur. Verùm hæc omnia sine successu erant, ceu cit. LAMBERTUS SCHAFFNAB. enarrat. Néque famosum illud CONCILIUM LATERANENSE de An. 1078. quo sub Sacrilegii crimine statuitur, ut Laici Decimas restituerent, *quas in usum pietatis concessas esse Canonica Authoritas demonstrat*, alium in Germaniâ effectum habuit, quàm ut illæ Decimæ, quas antea Ecclesiis concessas,

fas, & iis illegitimo ac sacrilego modo fuisse ablatas constabat, Ecclesiis restituerentur; Ceu vel è motibus Thuringicis de Anno 1122. & 1123. colligi potest. Néque effectum in Germaniâ post se trahebant Concilia Ann. 1139. & 1170. à summis Pontificibus habita, & nequidem restitutionem Decimarum olim ad Ecclesias pertinentium ex post verò justè alienatarum operabantur; ceu clarissimè patet ex historiâ Comitiorum Geilensium An. 1186. celebratorum, ab ARNOLDO LUBECENSI lib. 3. Cap. 18. in hunc modum descripta: „ Imperator curiam generalem edixit in Geilensium, ubi convenit multitudo Episcoporum & Principum. Et procedens in Concionem sic omnibus locutus est: Rogamus vos summos sacerdotes & Episcopos & Principes, quorum Corda justitia possidet, ut animadvertatis, quæ dico. Compertum fortè habetis, quantis adversitatibus impetor à Domino Papâ, injustum esse, aliquam Laicam personam Decimas possidere, quas manifestè Dominus his, qui Altari deserviunt, deputaverit. Scimus autem Decimas & oblationes sacerdotibus & Levitis primitus deputatas. Sed cum tempore Christianitatis ab Adversariis infestarentur Ecclesiæ, easdem Decimas

„ cimas præpotentes & Nobiles viri ab Ecclesiis
 „ in beneficio stabili acceperunt, ut ipsi Defen-
 „ sores Ecclesiarum fierent, quæ per se obtinere
 „ non valerent, & quamvis hæc pro Prælatiſ esse
 „ videantur, non tamen credo, quòd ita facile
 „ mutari possint, quæ ex longâ antiquitate usus
 „ in consuetudinem vertit, imò ipsa consuetudo à
 „ progenie in progeniem transcendens quasi ju-
 „ stâ traditione roboravit. Ad hæc verba surgens
 „ D. Moguntinus Conradus sic locutus est: sine
 „ præjudicio melioris consilii, si placet, scribatur
 „ Domino Papæ ex personâ Episcoporum, in qui-
 „ bus commoneatur, ut ea, quæ ad pacem sunt,
 „ vobiscum sentiat, & justitiam vobis in his,
 „ quæ justè ab eo exiguntur, faciat. Placuit Im-
 „ peratori & omnibus Episcopis, quod dixerat;
 „ & ad voluntatem Imperatoris scripta est Episto-
 „ la signata bullis Episcoporum, & missa ad Do-
 „ minum Papam: „ Ex post quidem hanc vel
 „ illam Decimam saltem in feudum sibi offerri pe-
 „ rebant Ecclesiastici, imò & in tractu Trevirensi
 „ auctoritatem CAROLI IV. ad eundem scopum sibi
 „ commodari impetrabant in HONTHEIM *Tom. 2.*
 „ *bist. Trevir. Dipl. p. 170.* Verùm Jus quæsitum
 „ sibi tam facile eripi agrè patiebantur sæculares, &
 „ hinc

hinc non mirandum, dum etiam præcipuè subsecutis temporibus tam frequentes in quæsdam locis Germaniæ Decimas Laicales deprehendimus, ut e. g. Jus Provinciale Saxonum Decimas maluerit Lib. 2. Art. 58. Inter species Censûs Laicalis, quàm Lib. 1. Art. 2. Inter redditus Ecclesiasticos referre. Dum post hæc tempora non minùs, quàm antea deprehendimus, fuisse adhuc Decimas sat multas, quæ sub liberrimâ Laicorum Dispositione fuerunt; ceu è quæsdam Diplomatum speciminis loco clariùs apparebit. Sic Ann. 1210. Marchio Orientalis Decimas donat Monasterio in *LUDEWIG Reliq. Msc. Tom. I. p. 26.* Similiter Landgravius Hassiæ An. 1284. in *GUDEN. Tom. 4. p. 948.* Nec non Comes de Zigenhayn An. 1297. *ibid. p. 978.* uti Comes de Mansfeld eodem anno in *LUDEWIG cit. l. Tom. 5. p. 107.* Similiter Marchio Brandenburgensis An. 1303. *ibid. p. 116.* Sic Rex Bohemiæ militem investit An. 1320. Decimâ in *SENCKENB. prim. lin. Jur. feud. append. p. 15.* Similiter Dominus de Eppenstein An. 1357. *ibid. p. 27.* & Dominus de Münzenberg An. 1384. in *KOPP de insigni diff. p. 438.* uti & An. 1403. Dominus de BICKENBACH *ibid. p. 43.* Sic Landgravius Hassiæ Decimas militi in feudum contulit, hic sub lege de retrovendendo

eas cum consensu Domini directi alienavit in alium militem, hic quoque easdem legavit Ecclesiæ, quæ mox Decimas has vendidit civi, similiter Domino directo assentiente; Ceu hæc omnia apparent è Diplomate de An. 1457. in KUCHENBECK. *analect. Hass. collect. 5. p. 89.* Sic An. 1577. Decimis militem investivit Imperator in SENCKENB. *prim. lin. p. 116.* Alia exempla ferè innumera ut taceam; quæ omnia probant, omni ævo in Germaniâ fat magnum Decimarum Laicalium fuisse numerum, quæ sicut alii redditus sæculares sub liberâ sæcularium dispositione erant constitutæ; unde etiam non mirandum, quando in Germania deprehendimus de iisdem perinde ac de aliis redditibus fuisse olim in Judiciis sæcularibus judicatum, imò quando indistinctè decimis perinde ac aliis redditibus applicari videmus principium: Actor sequitur forum Rei, & hinc e. g. ordinationem Electoralem & Archi-Episcopalem Moguntinam de Ann. 1733. 21mâ Febr. ita disponere legimus: **Bierdtens lassen Wir es nicht nur wegen denen Klagden in Behend. Sachen, sondern auch in Casum reconventionis bey der von Bayland Churfürst Johann Philippsen Christlöblichen Andenkens unter dem 5ten Septembris 1670. ergangenen Verordnung in allem gänzlich und dergestalt**

gestalten bewenden, daß, wann der Beklagte ein Laicus ist, sothane Zehend-Sachen, wie in mehr andern Catholischen Landen herkömmlich, also auch in unserem Erzstift sowohl in possessorio als petitorio bey unseren weltlichen Gerichten angebracht, und Rechtlich erörtert werden, auch die Geistliche Kläger auf die zugleich gegen sie bey dem weltlichen Richter angestellte wider Klag sich einzulassen, und daselbst den Rechtlichen Ausspruch zuerwarten gehalten seyn sollen. Paucis, non est mirandum, dum in Germaniâ Decimas non aliter ac alios redditus considerari deprehendimus, qui ad sæculares non minùs, quàm ad Ecclesiasticos pertinere possunt, quique, dum ad sæculares pertinent, pro Decimis sæcularibus sunt habendi. De cujus principii in Germaniâ recepti veritate eò minùs erit dubitandum, quò clariùs videmus, quòd in Documentis apertè distinguantur Decimæ sæculares ab Ecclesiasticis. Sic in Diplomate de 1331. apud LUCIUM im Bericht vom Adel in Teutschland p. 251. ULRICUS Landgravius Alsatix feudi lege confert das Dorff bi Richens-Hoven mit Zwinge, Banne Zeyehenden &c. Similiter in investiturâ Murbacensi de Anno 1655. In FABRI Staats-Kanzley Tom. 16. p. 523. occurrit der Kirchen

Kirchen-Satz zu Logenheim mit dem Leyen-Zehenden. Quódque Ecclesiastici Decimas mediantibus sæcularibus ad se delatas vel hodiènum in qualitate sæcularium Decimarum se se possidere profitentur, ceu E. g. adhuc Ann. 1756. in speciali Deductione Moguntiaë typis editâ Abbatia in Schönthal contra Communitatem in Marlach palàm fecit, & ceu ipse summus pontifex Pius II. Ann. 1459. apud BESOLD Tom. I. Document. rediviv. Monaster. Württemberg. p. 109. innuere videtur, dum Monasterio Albenfi sua Jura & Privilegia confirmans hujus Discriminis inter Decimas Ecclesiasticas & Laicales expressam mentionem facit in verbis: *vobis & præfato Monasterio vestro quascúnque Decimas tam Ecclesiasticas quàm Laicales per viam emptionis, Donationis, Cessionis, permutationis, seu ex piis Legatis aut aliis justis modis acquirendi & adipiscendi, nec non acquisitas & adeptas per vos retinendi & possidendi licentiam & auctoritatem eadem auctoritate concedimus per præsentes.* Manet ergò indubitatum, dari adhuc hodie permultas Decimas sæculares, adeóque hìc omnes Decimas in Decimas Ecclesiasticas nondum esse transformatas.